

GIÁ TRỊ THỂ THAO TỪ ĐẤU TRƯỜNG QUỐC TẾ THEO QUAN ĐIỂM HỒ CHÍ MINH

Trương Quốc Uyên*

Tư tưởng Hồ Chí Minh về thể dục thể thao trong đó có những quan điểm về giá trị từ đấu trường Thể thao quốc tế. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng đã trực tiếp dạy bảo vận động viên Việt Nam phấn đấu trong rèn luyện, quyết tâm giành được những thành tích cao quý đem vinh quang về cho dân tộc.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về thể dục thể thao (TĐTT) nói chung, thể thao thành tích cao nói riêng rất phong phú, Người đã có nhiều quan điểm chỉ ra những giá trị sâu sắc của lĩnh vực này, trong đó có những giá trị thể thao từ đấu trường quốc tế.

Giá trị của thể thao từ Đấu trường Thể thao quốc tế

Đấu trường thể thao quốc tế về bản chất là đấu trường của thể thao thành tích cao bao gồm một số nước hoặc nhiều nước tham dự, là các đại hội thể thao khu vực, châu lục và thể vận hội Olympic. Đấu trường thể thao quốc tế càng lớn, nếu thành công tốt đẹp thì giá trị của nó càng phong phú. Trong bối cảnh đầu, giữa và sau đó một số năm của thế kỷ 20, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề cập tới những giá trị cơ bản của thể thao từ đấu trường quốc tế.

Trong bài “Về câu chuyện Xiki” đăng trên tờ báo Le Paria (Người cùng khổ) số 09, ngày 01 tháng 12 năm 1922, ký tên Nguyễn Ái Quốc. Người đã viết về một sự kiện Thể thao quốc tế quan trọng ở Pari, nước Pháp, trong đó trận đấu quyền Anh giành chức vô địch giữa võ sĩ Cápăngchiê, người da trắng nước Pháp và võ sĩ Xiki, người da đen dân tộc Xê-nê-gan. Trận đấu diễn ra rất quyết liệt, cuối cùng võ sĩ Xiki đã thắng võ sĩ Cápăngchiê. Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh viết như sau: “Sau khi bị võ sĩ người da đen hạ đo ván, Cápăngchiê vẫn bình thản”, “Xiki được tuyên bố là vô địch toàn cầu và nước Pháp”, “Chúng ta ngợi khen Cápăngchiê về lòng vô tư của anh”. Theo Nguyễn Ái Quốc, công chúng Pháp đến xem, đa số đã khen ngợi cả hai võ sĩ Cápăngchiê và Xiki. Từ đấu trường quốc tế ở nước Pháp, võ sĩ Xiki đã đem vinh

quang về cho dân tộc mình. Đây là giá trị cao quý, được Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh viết trong bài báo “Về câu chuyện Xiki” đăng trên Le Paria rằng: “Xiki đã đem vinh quang về cho dân tộc Xê-nê-gan về mặt thể thao”. Trong bối cảnh chủ nghĩa phân biệt chủng tộc đang bao trùm nặng nề lên các nước phương Tây nói chung, nước Pháp nói riêng, thì từ trận đấu quyền Anh giữa Cápăngchiê và Xiki là một hình ảnh đẹp về sự bình đẳng chủng tộc. Nguyễn Ái Quốc viết: “Một trận đấu giữa Cápăngchiê - Xiki có giá trị hơn mười vạn bài diễn văn của những nhà cai trị nhằm chứng tỏ họ muốn áp dụng triệt để nguyên tắc bình đẳng chủng tộc”. Thời kì đó ở phương Tây, các chính khách cũng đã khuyến khích về sự bình đẳng chủng tộc, song không có được những giải pháp thực thi, không có những hành động tích cực. Do đó, tình trạng kì thị chủng tộc vẫn diễn ra gay gắt, tràn lan nhất là trong lĩnh vực thể thao. Trận đấu quyền Anh giữa võ sĩ Cápăngchiê người da trắng và võ sĩ Xiki người da đen, ngay sau khi kết thúc, Xiki giành chiến thắng nhưng không có thái độ kèn kiệu, Cápăngchiê thất bại tỏ ra thần phục và không có một lời lăng mạ Xiki, họ đều tôn trọng lẫn nhau. Đấu trường thể thao quốc tế thu hút ngày càng đông đảo vận động viên các sắc tộc khác nhau, thắng thua đều tôn trọng lẫn nhau, như vậy chính là thể hiện sự bình đẳng chủng tộc, có giá trị sâu sắc, có tác dụng tích cực xóa bỏ chủ nghĩa phân biệt chủng tộc trong lĩnh vực thể thao thành tích cao cũng như trong đời sống xã hội. Lần đầu tiên trên thế giới nói chung, ở nước Pháp nói riêng, một sự kiện rất có giá trị về sự bình đẳng chủng tộc trên đấu trường thể thao quốc tế được Nguyễn Ái Quốc đề cập đến trên tờ báo Le Paria. Từ đó,

*Nhà nghiên cứu, Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Thủ tướng Phạm Văn Đồng chụp ảnh lưu niệm với đồng chí Ngô Luân, trưởng đoàn thể thao Việt Nam và các VĐV đạt huy chương vàng tại đại hội GANEFO Châu Á (1966)

đã ảnh hưởng tới các chính khách của Chính phủ Pháp quan tâm đến đấu trường Thể thao trong nước và quốc tế, cổ vũ ngày càng đông đảo vận động viên các chủng tộc tham dự. Năm 1936, một chính khách trong Chính phủ Pháp tên là Jea Jay, Bộ trưởng bộ Quốc gia Giáo dục đã nhận định rằng: “Thể thao là sự nghiệp của sức sống Pháp, là sự cứu vớt chủng tộc”.

Trong bài “Thể thao, thể dục” đăng trên báo Nhân dân vào cuối năm 1955, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết về phong trào TDTT ở Liên Xô (trước đây) phát triển mạnh mẽ và Người cũng đã đề cập tới các cuộc thi đấu Thể thao quốc tế tổ chức ở Châu Âu, nhiều nước tham dự, trong đó có Mỹ, Anh, Pháp, Liên Xô. Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: “Trong các cuộc thi đấu thể thao trên thế giới như vừa rồi, trong 28 giải nhất, người Liên Xô đã giành được 17 giải” và “Xưa nay người Anh đá bóng giỏi nhất thế giới. Nhưng trong một cuộc đá bóng vừa rồi, người Liên Xô đã thắng người Anh”. Từ đó Người chỉ ra giá trị của thể thao từ các đấu trường Thể thao quốc tế, minh chứng cho tính ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô như sau: “Thể thao, thể dục cũng như mọi hoạt động khác, chế độ xã hội chủ nghĩa vẫn hơn hẳn chế độ tư bản và phong kiến”. Điều này Chủ tịch Hồ Chí Minh nhận định trong bối cảnh giữa thế kỷ XX.

Theo sáng kiến của Tổng thống Indônêxia Xucácno, Đại hội GANEFO - Đại hội Thể thao của các lực lượng mới trỗi dậy ở châu Á lần thứ nhất tổ chức tại thủ đô Pnômpenh của Vương quốc Campuchia, từ ngày 25 tháng 11 đến ngày

8 tháng 12 năm 1966. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư chúc mừng Đại hội này. Trong thư Người đã nêu lên những quan điểm hàm chứa các giá trị từ Đại hội GANEFO châu Á lần thứ nhất. Trong đó giá trị về sự phát triển TDTT, về sự đoàn kết giữa các nước ở châu Á. Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: “Đây là một cuộc gặp gỡ lớn để các lực lượng mới trỗi dậy ở châu Á tỏ rõ cho toàn thế giới thấy khả năng phong phú của mình trong lĩnh vực thể thao”. Đại hội này chứng tỏ cho thế giới thấy rằng, thể thao của các lực lượng mới trỗi dậy với gần 30 nước tham dự, có sự phát triển mạnh mẽ, phong phú với nhiều loại hình dân tộc và hiện đại. Người nhấn mạnh

giá trị của sự tăng cường đoàn kết giữa các nước, các dân tộc ở châu Á chống xâm lược của các thế lực bên ngoài từ Đại hội GANEFO châu Á lần thứ nhất: “Đây cũng là một dịp để nhân dân châu Á tỏ rõ quyết tâm đoàn kết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân mới, đứng đầu là đế quốc Mỹ, đấu tranh cho hòa bình và độc lập dân tộc”. Đoàn thể thao Việt Nam tham dự Đại hội GANEFO châu Á lần thứ nhất giành được thành tích tốt, sau khi trở về nước đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh và Thủ tướng Phạm Văn Đồng tiếp tại Phủ Chủ tịch ở Thủ đô Hà Nội vào chiều ngày 19 tháng 12 năm 1966. Bác Hồ khen ngợi thành tích của Đoàn thể thao nước ta: “Tất cả các cháu giành được huy chương, nhiều cháu giành được huy chương vàng, thế là tốt!”. Như vậy, đoàn Thể thao của nước ta đã đem vinh quang về cho dân tộc Việt Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có sự theo dõi trên báo chí và đài phát thanh tiếng nước ngoài, Người nhận thấy thể thao cũng như thành tích của vận động viên nhiều nước trên đấu trường quốc tế tiến mạnh. Trước tình hình đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói với Đoàn Thể thao Việt Nam rằng: “Phong trào và thành tích thể thao của Thế giới phát triển mạnh, Việt Nam ta hãy cố gắng tiến kịp!”. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nêu lên một ý nguyện thiêng liêng về sự phát triển tất cả các lĩnh vực quan trọng, trong đó có TDTT của đất nước: “Sau tám mươi năm giờ nô lệ làm cho nước nhà bị yếu kém. Ngày nay chúng ta cần phải xây dựng lại cơ đồ mà tổ tiên đã để lại cho chúng ta, làm sao cho chúng ta theo kịp các nước khác trên

toàn cầu bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm Châu”.

Trên đây là những giá trị sâu sắc của thể thao từ đấu trường thể thao quốc tế thể hiện ở các quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Những giá trị đó có ý nghĩa quan trọng đối với Ngành Thể dục thể thao nói chung và Thể thao thành tích cao nói riêng của nước ta.

Những lời dạy bảo của Chủ tịch Hồ Chí Minh có ý nghĩa sâu sắc đối với vận động viên Thể thao thành tích cao Việt Nam

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng trực tiếp dạy bảo vận động viên thể thao thành tích cao của Việt Nam đã tham dự các cuộc thi đấu quốc tế, kể cả thành công và thất bại. Người đã chỉ ra những phẩm chất thiết yếu đối với vận động viên.

Chủ tịch Hồ Chí Minh khuyên VĐV: *“Các cháu phải đoàn kết và giúp đỡ nhau để cùng tiến bộ”*. Ngoài sự giáo dục, huấn luyện của huấn luyện viên, tự thân vận động viên tích cực rèn luyện các phẩm chất thiết yếu có tác dụng quan trọng đối với sự phát triển, tiến bộ của chính vận động viên. Trong sinh hoạt, học tập và tập luyện, VĐV cùng đội tuyển tăng cường tinh thần đoàn kết, giúp đỡ đồng viên nhau cùng tiến bộ.

Người dạy vận động viên: *“Các cháu hãy học tập những cái hay, cái giỏi của các bạn”*. Vận động viên, nhất là những vận động viên thành tích thi đấu còn hạn chế, cần học tập kỹ thuật, phương pháp thực hành, tinh thần, ý chí trong tập luyện và thi đấu của các vận động viên xuất sắc cùng đội tuyển và vận động viên của nước ngoài. Lĩnh hội *“những cái hay, cái giỏi của các bạn”* tất yếu đem lại hiệu quả tích cực trong tập luyện và thi đấu của vận động viên.

Chủ tịch Hồ Chí Minh còn dạy bảo vận động viên rằng: *“Trong thi đấu thắng không kiêu, bại không nản, thế mới là vận động viên tốt”*. Nếu có vận động viên đã giành được thành tích xuất sắc trên đấu trường thể thao quốc tế, nhưng thái độ kiêu ngạo, tự cao, tự đại thì sẽ phát sinh chủ quan trong tập luyện và thi đấu kì tới sẽ không thành công. Do đó vận động viên phải rèn luyện phẩm chất, đức tính *“thắng không kiêu”* để có sự quyết tâm, ý chí cao hơn nữa trong tập luyện, sẵn sàng tham dự cuộc thi đấu kì tới thành công tốt đẹp. Nếu có vận động viên thất bại trong thi đấu mà bi quan, chán nản, dẫn tới giảm sút ý chí tập luyện

và thi đấu, ảnh hưởng tiêu cực đến danh hiệu vận động viên thể thao thành tích cao. Do đó sau thất bại trên đấu trường thể thao quốc tế thì vận động viên tuyệt đối không được bi quan, chán nản mà phải quyết tâm hơn nữa, ý chí cao trong tập luyện với niềm tin vững chắc thành công tốt đẹp trong kì thi đấu tới. Như vậy *“Thắng không kiêu, bại không nản”* phải được rèn luyện để xác lập bản lĩnh của người vận động viên. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra rằng: *“Phải rèn luyện khí phách của con người”* để luôn luôn vững vàng trước mọi tình huống đi tới thành công.

Giá trị của những lời Hồ Chí Minh trực tiếp dạy bảo vận động viên rất cụ thể nhưng cũng rất sâu sắc, ngày càng tạo ra động lực mạnh mẽ cho các thể hệ vận động viên thể thao thành tích cao của Việt Nam quyết tâm trong tập luyện, quyết chí trong thi đấu giành được thành tích xuất sắc trên đấu trường thể thao quốc tế. Thể hiện tinh thần đó là những vận động viên Việt Nam đã giành được các loại huy chương, nhất là huy chương vàng tại Đại hội GANEFO, tại các đấu trường Sea Games, giành được huy chương vàng, bạc ở các đại hội thể thao Châu Á và thế giới, nổi bật là vận động viên Hoàng Xuân Vinh đoạt huy chương vàng, lập kỷ lục Olympic nội dung 10m súng ngắn hơi và huy chương bạc nội dung 50m bắn chậm trên đấu trường Olympic Rio 2016 và các vận động viên khuyết tật tại đấu trường Paralympic Rio 2016 như: Lê Văn Công đoạt huy chương vàng cử tạ hạng cân 40kg phá kỷ lục thế giới của chính bản thân mình, vận động viên Võ Thanh Tùng giành huy chương bạc bơi tự do 50m và vận động viên Cao Ngọc Hùng giành huy chương đồng ở môn ném lao.

Tư tưởng TDTT Hồ Chí Minh trong đó hàm chứa các quan điểm của Người về những giá trị sâu sắc của thể thao từ đấu trường thể thao quốc tế. Quan điểm trên của Người luôn luôn định hướng, cổ vũ cho hoạt động thực tiễn TDTT nói chung và Thể thao thành tích cao nói riêng là cơ sở để TDTT Việt Nam không ngừng phát triển vì dân, vì nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trương Quốc Uyên (2003), *Chủ tịch Hồ Chí Minh với thể dục thể thao*, Nxb TDTT, Hà Nội.
2. Trương Quốc Uyên (2009), *Tư tưởng Hồ Chí Minh về thể dục thể thao*, Nxb TDTT, Hà Nội.